

BOUWEN MET BAKSTEEN

BAKSTEEN... WHAT ELSE?

Technische en normatieve actualiteit in 2017

Ter gelegenheid van het eerste nummer van dit jaar geven we een overzicht van enkele actuele dossiers voor keramische materialen.

Welke zijn de normatieve en technische dossiers in voorbereiding die van invloed zijn voor onze materialen? Waaraan kan men zich verwachten de komende maanden en wat zijn de vooruitzichten voor architecten en bouwprofessionelen?

Hieronder geven we enkele « snapshots » op verschillende dossiers die U rechtstreeks aanbelangen.

Renovatie en isolatie van gevels: technische specificaties

De renovatiemarkt is onmiskenbaar in een sterke groei de afgelopen jaren.

De EPB regelgeving is uiteraard een belangrijke drijfveer, maar ook voor gebouwen die niet onder een wettelijke verplichting vallen om een gebouw te isoleren, zien we meer en meer gevelrenovaties floreren. Dit betekent dat het bewustzijn van de bouwheer positief evolueert!

De strategische renovatieplannen, ontwikkeld door de verschillende gewesten van het land, versnellen enkel deze trend.

De oplossingen met keramische materialen zijn talrijk en zijn intussen goed gekend bij de architecten. We zien twee belangrijke trends. Enerzijds kennen de isolatiesystemen voor buitengevels met baksteenstrips gekleefd op isolatie een groot succes, deze systemen kunnen tevens voor nieuwbouw worden toegepast. Anderzijds stellen we vast dat er ook heel wat renovaties worden uitgevoerd door het afbreken van het buitengevelblad, het plaatsen van isolatie en het voorzien van een nieuwe gevel in gevelbakstenen. Deze laatste uitvoering maakt trouwens het voorwerp uit van een artikel in ons vorig tijdschrift over de renovatie van een woning door DMOA architecten (n°4-2016-BMB-blz.2-3)

De specificaties en reglementeringen betreffende deze twee uitvoeringsmethoden worden afgewerkt in 2017.

De STS 71.2 zal de technische specificaties geven voor de verschillende «isolatiesystemen van buitengevels». Vlaanderen is van plan in de volgende jaren om de toekenning van renovatiepremies te koppelen aan deze specificaties en aan een kwaliteitskader.

Herziening STS 22 Metselwerk

De STS 22 «metselwerk voor laagbouw» is in herziening sedert 2009 en zal volgens onze huidige informatie afgewerkt en gepubliceerd worden voor de zomer 2017. Deze herziening is een belangrijk naslagwerk dat alle technische specificaties en eisen omtrent materialen, stabiliteit, thermische eigenschappen, akoestiek, brandweerstand en luchtdichtheid bundelt.

Van zodra gepubliceerd, kan deze gedownload worden via de website van de FOD Economie: http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/specifieke_domeinen/kwaliteit_bouw/Goedkeuring_voorschriften/#.WL_cR281-po

TV Metselwerk

WTCB is intussen gestart met het uitwerken van een technische voorlichtingsnota «metselwerk», die als doel heeft een praktische leidraad te zijn over alles omtrent de «uitvoering» van het metselwerk.

Akoestische concepten

In 2017 voorziet WTCB zowel een update van de technische voorlichtingsnota akoestiek voor residentiële gebouwen als deze voor niet-residentiële gebouwen.

Eurocodes

Op Europees niveau loopt het herzieningsproces voor de Eurocodes. Voor wat betreft de herziening van de Eurocodes 6 «metselwerk» wordt het nodige gedaan om hierin ook een berekeningswijze op te nemen voor metselwerkwanden bestaande uit verschillende types metselstenen volgens de NBN EN 771-reeks.

Building Information Modelling BIM

Op gebied van «digitalisering» van alle bouwinformatie, lopen op dit ogenblik diverse initiatieven, zowel op Europees als Nationaal vlak. Er wordt vooral opgevolgd dat de informatie betreffende de producten in onze sector zo volledig en correct mogelijk opgenomen kunnen worden.

Herziening van de Europese geharmoniseerde productnorm «metselbakstenen»

De herziening van de Europese geharmoniseerde productnorm EN 771-1 werd gepubliceerd in de European Official Journal op 8-4-2016 onder de vorm van een amendement: EN 771-1:2011 + A1:2015. De coëxistentie-periode van de vorige versie van deze productnorm en deze nieuwe versie loopt af op 10-6-2017. Concreet wil dit zeggen dat onze fabrikanten, in het kader van de Europese Verordening bouwproducten, hun producten vanaf dan in de handel dienen te brengen volgens de NBN EN 771-1:2011 + A1:2015.

De belangrijkste wijziging in deze herziening van de norm heeft te maken met de wijze van indeling van de bakstenen. Terwijl de volumemassa tot hertoe aan de basis lag van de indeling (LD low density en HD high density bakstenen), vinden we nu de terminologie «U stenen» en «P stenen» terug. Deze nieuwe indeling is gebaseerd op het «beoogd gebruik»; namelijk voor «beschermd» (protected P) metselwerk en voor «onbeschermd» (unprotected U) metselwerk. De gevelbakstenen zijn hoofdzakelijk bestemd voor gebruik in «onbeschermd» metselwerk en dus U stenen, terwijl de snelbouwstenen kunnen bestemd zijn voor beschermd (P-stenen) en onbeschermd (U-stenen) metselwerk.

Dit gedefinieerd «beoogd» gebruik heeft te maken met het al dan niet beschermd zijn van het metselwerk tegen waterindringing en het al of niet in contact zijn met de grond en het grondwater. Voor metselbakstenen bijvoorbeeld, die bedoeld zijn om gebruikt te worden in onbeschermd metselwerk, gelden de strengste eisen naar vorstbestandheid en hoeveelheid oplosbare zouten.

De Belgische fabrikanten hebben destijds reeds rekening gehouden met deze wijziging bij de opstelling van hun prestatieverklaringen (Dop's) en hun ce-markering.

Mogen wij vragen, dat jullie als voorschrijvers, de nodige aandacht hieraan besteden voor jullie lastenboeken!

Vorstproef: welke norm toepassen in België ?

De Europese vorstproef is reeds een tiental jaar in ontwikkeling en heeft het voorwerp uitgemaakt van meerdere verificaties.

Gezien de diverse verificaties niet altijd even succesvol waren, heeft deze proefmethode gedurende jaren de status van «technical specification» TS 772-22 behouden. Ondanks het feit dat de laatste «round robin» had uitgewezen dat de methode nog onvoldoende op punt staat om in verschillende laboratoria hetzelfde resultaat te bekomen, werd er op Europees niveau met succes een stemming georganiseerd voor de omzetting van de TS in een prenorm (prEN). Deze proefmethode bevindt zich nu in het laatste stadium voor overgang naar een Europese (EN) norm.

Vanuit onze nationale normcommissie NBN E 125 zal nog het nodige gedaan worden om enerzijds de «strengheid» van de methode op een niveau te krijgen van onze huidige Belgische methode (NBN B 27-009) en anderzijds de technische «reproduceerbaarheid» van de Europese methode te verbeteren.

In afwachting van het definitief verschijnen van de Europese proefmethode, is voor het bepalen van de vorstbestandheid de methode van toepassing, zoals deze van toepassing is op de plaats waar men de stenen gaat gebruiken.

Voor meer details over dit thema, gelieve ons technisch artikel in n°4-2016 te consulteren (BMB 156).

Sectoriële studie over de vergipsing van metselwerk

Vergipsing (of late uitbloeiingen) van metselwerk is een verschijnsel waarbij zich in de jaren na de afwerking van het metselwerk in steeds grotere mate gips op het metselwerkoppervlak afzet. Het ziet er uit als een dunne witgrijze waas die in de loop der tijd intenser kan worden en nauwelijks oplosbaar is in water. In tegenstelling tot de initiële uitbloeiingen, waar het vooral zoutafzettingen betreft, verdwijnen deze late gipsuitbloeiingen niet vanzelf door weer en wind.

Om een beter zicht te krijgen op het mechanisme van vergipsing metselwerk, heeft onze sector reeds een aantal jaar geleden een onderzoeksproject opgestart samen met een doctorandus aan de KUL.

Tijdens dit onderzoek werd een (versnelde) proefmethode op punt gezet, waarmee de invloed van verschillende samenstellingen van mortel en de interactie met de bakstenen kan nagegaan worden.

Er zal binnenkort een uitgebreid technisch artikel aan de besluiten vanuit dit onderzoek besteed worden. Gezien de complexiteit van het fenomeen omwille van de hoeveelheid aan invloedsfactoren, denkt de sector te evolueren naar voorschriften op gebied van type en samenstelling van de metselmortel. Vervolgonderzoek hieromtrent is voorzien vanaf 2017.

Ook het voorkomen van vochtmigraties doorheen het (vers) metselwerk is een belangrijk aandachtspunt.

Laten we niet vergeten dat, vooral op gebied van initiële uitbloeiingen, het volgen van de code van goede praktijk voor de bescherming van metselwerk een zeer belangrijke preventieve maatregel is.

Voor meer details over initiële en late uitbloeiingen, kan U ons technisch artikel in n°3-2016 (BMB 155) raadplegen.

Registratie van de sectoriële EPD in de federale databank B-EPD

Reeds enkele jaren geleden werden de fabrikanten van keramische materialen zich bewust van de levenscyclusanalyse van hun materialen en de milieu-impact ervan in verband met de productie, het gebruik en einde levensduur.

Zo werden er door de federatie LCA-analyses en milieuverklaringen (EPD) van de producten gerealiseerd. Deze laatste zijn sectoriële verklaringen, representatief voor het geheel van de Belgische productie. Zij werden opgesteld voor gevelbakstenen, snelbouwstenen en dakpannen en werden geregistreerd in de federale databank "B-EPD", die tijdens het opstellen van dit artikel werd afgerond: www.environmentalproductdeclarations.be.

Op middellange termijn, dienen de milieugegevens die zijn geregistreerd in B-EPD te worden gebruikt om de milieuprestaties van gebouwen (nieuwbouw en renovatie) te evalueren. Een evaluatie-instrument voor architecten wordt ontwikkeld door de drie gewesten, die bevoegd zijn in deze materie.

Wij zullen u natuurlijk via ons tijdschrift regelmatig op de hoogte houden van de ontwikkelingen betreffende bovengenoemde dossiers maar ook via onze website die binnenkort volledig vernieuwd wordt!